

เขื่อนน้ำพุง

เขื่อนน้ำพุง ตั้งอยู่บริเวณน้ำตกคำเพิ่มใกล้ทางหลวงสายสกลนคร-กาฬสินธุ์เขตอำเภอ กุดบาก จังหวัดสกลนคร ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 31 กิโลเมตร

ลักษณะเขื่อน ตัวเขื่อน เป็นแบบหินทิ้งแกนดินเหนียว สันเขื่อนยาว 1,720 เมตร กว้าง 10 เมตร สูงจากท้องน้ำ 41 เมตร ระดับสันเขื่อนสูง 286.5 เมตร (รทก.-ระดับน้ำทะเลปานกลาง)

อ่างเก็บน้ำ มีขนาดเนื้อที่ 21 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ 111 ล้านลูกบาศก์เมตร มีความจุ 165 ล้านลูกบาศก์เมตร

โรงไฟฟ้า เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กมีเนื้อที่ 670 ตารางเมตร ติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าชนิดแกนต้้งระบายความร้อนด้วยอากาศ ขนาดกำลังผลิต 3,000 กิโลวัตต์ จำนวน 2 เครื่อง รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น 6,000 กิโลวัตต์ และส่งไปเชื่อมโยงกับระบบส่งของเขื่อนอุบลรัตน์ที่สถานีไฟฟ้าแรงสูงมหาสารคาม

การก่อสร้างได้แล้วเสร็จ และมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2508

การช่วยเหลือราษฎรอพยพ ในการก่อสร้างเขื่อนน้ำพุง จำเป็นต้องอพยพราษฎรออกจากบริเวณพื้นที่ที่จะใช้เป็นอ่างเก็บน้ำ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้จ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินต่างๆ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร ต้นไม้ และการขนย้ายออกจากที่เดิมให้แก่ราษฎร รวมทั้งจัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ทำกินแห่งใหม่ให้เป็นชุมชนที่มีระเบียบ และมีความเป็นอยู่ดีขึ้นก่อสร้างสาธารณสมบัติที่เคยมีอยู่เดิมทดแทนให้ เช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย น้ำบริโภค และถนน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม และประโยชน์ที่ราษฎรจะได้รับมากที่สุด

ประโยชน์ เขื่อนน้ำพุงสร้างขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์หลายประการ คือ

- การผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ โดยเฉลี่ยปีละ 17 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งกระแสไฟฟ้าของภูมิภาคนี้ให้มั่นคงยิ่งขึ้น
- การป้องกันอุทกภัย อ่างเก็บน้ำจะช่วยเก็บกักน้ำที่ไหลบ่าลงมาเป็นจำนวนมากในฤดูน้ำหลาก
- การชลประทาน ในปีน้ำแล้ง น้ำจากอ่างเก็บน้ำจะถูกระบายออกไปยังพื้นที่เพาะปลูกบริเวณจังหวัดสกลนครและนครพนม
- นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งด้วย

การเดินทาง การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังเขื่อนน้ำพุงโดยรถยนต์ส่วนตัว ควรใช้เส้นทางสายพหลโยธินไปจนถึงจังหวัดสระบุรี จากนั้น ใช้ถนนสายมิตรภาพแยกไปทางจังหวัดนครราชสีมาต่อไปยังจังหวัดขอนแก่น - จังหวัดมหาสารคาม - อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ไปตามทางเทืองเขาภูพานอีกประมาณ 40 กิโลเมตร จะถึงทางแยกเข้าเขื่อนน้ำพุงรวมเป็นระยะทาง ในการเดินทางทั้งสิ้น ประมาณ 600 กิโลเมตร

สำหรับการเดินทางโดยรถประจำทาง ขึ้นรถที่สถานีขนส่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หมอชิต) สายกรุงเทพฯ - สกลนคร รถจะผ่านปากทางแยกเข้าเขื่อน และจากทางแยกต้องเดินทางต่อเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร จะถึงจุดหมายที่เขื่อนน้ำพุง

สถานที่ท่องเที่ยว ตามเส้นทางก่อนถึงเขื่อนน้ำพุงมีสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญและน่าสนใจหลายแห่งในจังหวัดสกลนคร อาทิ

- **พระธาตุเชิงชุม** ปูชนียสถานสำคัญของจังหวัดสกลนคร ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระธาตุเชิงชุม อยู่ในตัวเมืองเป็นเจดีย์ 4 เหลี่ยม ก่อด้วยอิฐถือปูนสูง 24 เมตร
- **พระธาตุนารายณ์เจงเวง** ตั้งอยู่ที่บ้านธาตุ ปากทางเข้าจังหวัดสกลนคร ห่างจากตัวเมือง 6 กิโลเมตร ลักษณะพระธาตุเป็นปราสาทขอม สร้างด้วยศิลาแลงสูง 12 เมตร เศษ มีภาพจำหลักหินที่ทับหลัง ปัจจุบันเรียกว่า พระธาตุนาเวง และมีงานนมัสการพระธาตุในวันขึ้น 11 ค่ำ ถึง 14 ค่ำ เดือน 4 ของทุกปี
- **หนองหาน** ทะเลสาบกว้างใหญ่ในตัวเมือง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 32 กิโลเมตร มีเกาะกลางน้ำที่งดงามคือ เกาะดอนสวรรค์ เป็นสถานที่พักผ่อนอันสงบ สามารถเช่าเรือจากริมหนองหานไปเที่ยวได้
- **พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์** อยู่บนเทือกเขาภูพานห่างจากตัวเมืองประมาณ 13 กิโลเมตร เปิดให้นักท่องเที่ยวเดินชมบริเวณอันกว้างใหญ่ และชมพันธุ์ไม้ดอกไม้สดงาม
- **วัดป่าสุทธาวาส** อยู่ตรงข้ามศาลากลางจังหวัดสกลนคร ภายในบริเวณมีพิพิธภัณฑ์เก็บเครื่องอัฐบริขาร เป็นศาลาที่สร้างแบบศิลปไทยประยุกต์ และธาตุของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต
- **วัดป่าอุดมสมพร** อยู่ในเขตอำเภอพรรณานิคม ห่างจากตัวเมือง 37 กิโลเมตร เคยเป็นวัดที่พระอาจารย์ฝั้น อาจาโรเจ้าพรรษาอยู่ ภายในวัดมีต้นไม้ใหญ่และจัดสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์อาจารย์ฝั้น
- **อุทยานแห่งชาติภูพาน** มีอาณาเขตครอบคลุม 3 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์ ลักษณะทั่วไปเป็นป่าโปร่งสลับกับทุ่งหญ้า พื้นที่เป็นเนินดินสลับเนินเขา ต่างระดับและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

สรุป เขื่อนน้ำพุงใช้เวลายาวนานในการแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นทราบจนเสร็จสิ้นการก่อสร้าง ประโยชน์ที่ได้แก่ส่วนรวมนั้น คำนึงต่อความพยายามของผู้ดำเนินปัญหาและข้อสงสัยทั้งหมดได้ถูกลบล้างด้วยความจริงอันได้ปรากฏชัด เมื่อโครงการเสร็จสมบูรณ์ การดำเนินงาน โดยรอบคอบด้วยความห่วงใยและเอาใจใส่อย่างจริงจังต่อทุกปัญหา ทำให้เขื่อนปากมูล เป็นเขื่อนที่ทรงคุณค่าอีกแห่งหนึ่ง เป็นแหล่งพลังงานที่สะอาดปราศจากมลภาวะ และราคาถูก เป็นพลังงานหมุนเวียนที่สำคัญต่อสถานะเศรษฐกิจในท้องถิ่น และช่วยเสริมความมั่นคงแก่ระบบไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ติดต่อสอบถาม เขื่อนน้ำพุง เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ตั้งแต่ 8.00 – 16.00 น. สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดการเข้าเยี่ยมชมได้ที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยป้อมยามแรกก่อนเข้าเขื่อน โดยทางเขื่อนได้เตรียมเจ้าหน้าที่ไว้บริการ และรักษาความปลอดภัยให้แก่ทุกท่าน นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องประชุมและสนามกีฬาต่างๆ